

Svenska Canada = Tidning

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 24.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 31 MAJ, 1916.

NO. 22

Svensk neutralitet.

Fran "Dagens Nyheter" återgives en mycket intressant, aktuell artikel med denna rubrik.

AKTIVISMEN FAR SITT. NEUTRALITETEN SVENSK OCH INGENTING ANNAT AN SVENSK.

Sedan någon tid ha spilloren af den aktivistiska strömmen börjat på till storms mot regeringen och dess neutralitetspolitik.

Till en tid trodde sig den modiga tysksympatiserande vänster ha anledning att bryta de bästa förhoppningar att statsministeren skulle, som förklarade, vara "svensk och ingenting annat än svensk", i själva verket betydligt precis det samma som de menade. Och på vissa håll följde man enbart den taktiken och låtsas som om krigshandlingens antagande betydde en "aktiv" neutralitet med öppet mot den engelska handelsblockaden. Men ett slag motstånd sålunda till den amerikanska, som följde sig förtröstande upprörd öfver det tyska utdömda uttrycket för den neutrala handelsfartygens, deras besättning och passagerare. Hvad presidenten vill som aktion mot Tyskland kan leda till motstånd med den största spänning. Att man i Förenta Staterna endast ytterst motvilligt inlåter sig på krigiska förveckling i strid med den principiella fredsviljan som råder hos stora delar af befolkningen är uppenbart. Den svenska krigsyttringens tillits synliga resultat är en interpellation i engelska underhuset, af blockadministeren sir Robert Cecil besvarad med en hänvisning till att handelslagens verkan "kommer att bero på det sätt på hvilket den svenska regeringen gör bruk af den vidsträckt myndighet den ger demsamma". Och på den punkten vet man här i landet icke stort mer än i England. Det enda som är af betydelse, det handlar om att statsministern öfverenskommit sökt råd hos en stor krets af speciellt sakkudda, bland hvilka generalkonsul O. A. Söderberg såsom ett synligt tecken på att lagen icke är riktad mot A. B. Transito. I hvad mån saken klarat vid detta sammankommande är icke känt. Det kan förmodas att man funnit det ganska vansamt att fastslå de direktiva för lagens handhavande. Efter antagandet likväl som förat. Förstärkning afsvaktas emellertid med det allra största lägen, i förvisning att ingenting ämnenligt företages, då industriens, handels- och skeppfartens månader äro i tillfälle att framföra sina samlade erfarenheter och synpunkter.

Aktivismens utlösas emellertid funnit det lönlöst att fortsätta med publicering öfver en "regeringskritik" som skall föreställa symboliserat i dera skilika. Men nämnden var icke hägad att låta sig nöja med detta. Det seger för de ider de författarna. Det talas mest öppet, såsom exempelvis i Svensk Losen, hvares framställning af Attombladet återfår när det i bröschens riksbank till sjuttio ställa sig ut på ett för de nya tankarna, såges det nu uppe från att H. Hammarströms "svenska" politik är ett skälleskul, en valjudande paroll, som emellertid i grund och botten är oduglig till utgångspunkt för en politik lampad efter den (Forts. A sid. 8.)

Odelgående storm.

En orkanliknande storm gick i torsdags morse öfver flera platser i North Dakota. I Winnipeg anstälde orkanen skada för \$300,000 och sex personer blevo skadade. Bland dessa märkas: Mrs. Carl Mortenson, som antagligen kommer att dö, Carl Mortenson och Hazel Mortenson.

Mexico mörkar upp sig.

En not från de facto regeringen i Mexico till Förenta Staternas regering afsändes i onsdags till Washington. I noten fördrar den mexikanska regeringen, att de amerikanska trupperna lämna Mexico. Detta land önskar icke krig med Förenta Staterna, heter det i noten, men är beredd på alla eventuella och griper håll till vapen an ser sin nationella ära trampad i smuts.

NY FOLJELÖNG!

I detta nummer påbörjas en ny följetong.

LIFVETS HEMLIGHET.

roman af

CHRISTINA NILSSON.

den skånska bondflickan som blifv författarinnan.

Denna roman är icke blott spännande utan äfven mycket vackert och lärorik. Dess mystik, författarinnans tro på det övernaturliga, inbegrädd i människornas värld, har mycket gemensamt med Selma Lagerlöfs författarskap, men i allt annat är Christina Nilsson original och självständig. Hennes stil är förvånande ledig och medryckande och har väckt berättigt uppseende i det litterära lifet så nogräknade Sverige.

LIFVETS HEMLIGHET bör kunna läsa med intresse af alla och hvar.

Läs den nya följetongen från början!

BLOMSTERKUNGENS MINNE.

25-årsdagen af Linnéstytyn i Chicago aftäckande firas af femtio tusen svensk-amerikaner.

AKTIVISMEN FAR SITT. NEUTRALITETEN SVENSK OCH INGENTING ANNAT AN SVENSK.

Söndagen den 21 maj (fredag 25 årsdagen af blomsterkungens storsättliga statsaftäckande i Lincoln Park i Chicago, hvorm nämndes i förra numret af Svenska Canada Tidningen.

Dagen grydde mulet och botande, morgonen kom med ett fint dugrag och förmiddagen med stora droppar. Annu vid middagstiden grät himlen. Men som genom ett trollslag skändade sig molnen, tårfloden stannade och solen log vänligt ned på gator och folk. Vid 2-tiden på eftermiddagen tystade sig tusende och åter tusende svensk-amerikaner i gatorna i Lake View, samlade sig under vackra föringsstandar, stjärnbånar och blå gula dukar.

Kl. 3 sattes sig läget i gång, ledt af en patrull beridna polisofficerar, festmarskalken och hans adjutanter. Kom så musiken, och efter det 250 sångare i sina hvita mössor och i en vackert smyckad automobil, i hvilka de två hedersvärdarna Charles Eklund och Gust. L. Swenson — märkesmän från aftäckningsdagen för 25 år sedan — åkte. Följde därpå en trupp nationaldansare; de gamla i föreningslifvet grånade Svea "gubbarna", "Nordstjärnegerossarna", den måkiga Svithlodorden med sin vackra "uniform rank" och damer; godtemplarna, veteraner och nybörjare, män och kvinnor; förbundet Gustaf II Adolf med sitt valdiga standard; de karka vikingarna, manstarka och taktfasta, med sina sköldmor, Thors polkar; föreningen Enighetens medlemmar; Vasas ordens många löjter; Skandnaviska brödröfverbundet, tåfärdiga i antal med Vasaståthägnarna, svenska ingenjörerna med sin lilla blå blicken svenska atleterna, de käckaste bland de käck; stockholmarna i sina hvita hattar; svenska krigarna och andra. Följde så en lång, lång rad af automobil.

När processionen gick förbi den med flaggor och lägerkarnas sirade Linnéstytyn, blottade deltagarna sina huvuden och fortsatte därpå sin marsch ned till estraden, där paraden upplöstes och standarder placerades kring plattformen. Här voro andra tusenden landsmän samlade och hälsade festligt. Man beräknar att minst 50,000 svensk-amerikaner åsago eller deltog i paraden.

Programmet öppnades af Vikingarnas och Nordstjärnernas marsch, hvilka samtidigt och i takt under Gustaf A. Carlsons skickliga ledning spelade "En svensk hjärtans djup en gång". Med blottade huvuden skorde de många tusende landsmännen den gamla kungssängens, som följdes af "Du gamla, du fria", Festkommissionens ordförande John Ericsson steg därpå fram, hälsade skånska välkommen och ledde programmet. Först uppläste han ett telegram från guvernör Dunne, hvare guvernören beklagade att han ej kunde närvara. Så blef det sång af "De förenade svenska sångarna i Chicago". Under Gustaf A. Carlsons vara leddes och gifven signal brude tonerna af "Hör oss Svea" mäktiga och medryckande från hjarta till hjarta af öfver näsden. Valdiga applåder blevo sångarnas lön.

Festtal hölls af prof. John E. Hillberg från Northwestern universitetet. Det var en levande skildring af blomsterkungens lif och verksamhet. Prof. Hillbergs tal, som afordes med största uppmärksamhet, följdes af W. Bergström, sjungen af den så omtyckta Svenska Dantrion, hvilken nu utgöres af fruarna Mortenson, Solberg-Sinn och Söderström-Küensting. Detta nummer mottogs med sådan entusiasm, att trion nodades sjunga anu ett par vackra svenska bitar. Där efter talade Förenta Staternas minister till Sverige, herr Ivar Nelson Morris, hvilken, ehuru anland till Chicago endast 24 timmar tidigare, dock fann tid att närvara vid festligheterna med hälsningar från alla våra kära fadersland, dess konung och folk. Följde härpå ett af Carl Stenbergs skrifvet (postumt, framsänt med kraft och värme af Werner Melander. Eftermiddagens sista talare var professor i botanik vid Chicago universitet John M. Coulter. Men innan han höll sitt tal presenterades den tyska sångkören Liedertafel Vorwaerts, som under direktör Wm. Middelschulte sjöng Mozarts "Glorification of song". Så blef det åter den stora körens tur att låta höra sig. Innan det sista numret på programmet andros, presenterades för de församlade tre af de män, som för 25 år sedan voro de ledande stjärnorna i Linnéstytyn tillkomst: Charles Eklund, Gust. L. Swenson och A. E. G. Wingård. Festligheterna avslutades af Svithlod tilltändning.

Företrädda af trinne staber inom Svithlod-orden marscherade därpå sångarskaran norrut till Linnéstytyn, där sångarna enligt gammal sed gifvo den store forskarens minne sin hyllning i sång. Styrdje därpå sångarna färdan till Svithlod Stjärnkubben lokaler i Wrightwood ave., där en subskriberad sex väntade dem. Vid denna, som blef synnerligen animerad, hölls naturligtvis många tal och afsändes ett hälsningstelegram till konung Gustaf.

En kullkastad teori.

En teori om att människor lefvat på denna kontinent under istiden kullkastad.

NOGGRANN UNDERSÖKNING SKELETET AF EN INDIANSKA FÖRANLEDE DENNA.

En teori, baserad på upptäckten af ett människligt skelett i ett jordlager, som ansågs mycket gammalt, att människor lefvat på den nordamerikanska kontinenten betydligt tidigare än man forut trott, har kullkastats genom resultatet af en speciell undersökning, meddelades i onsdags från Ottawa. Denna undersökning hade ledes af vetenskapsman, anställd i det geografiska departementet.

Upptäckten af ett skelett, som påträffades nära Savona, B. C. väckte för en tid sedan ganska stort upseende i vetenskapliga kretsar, då det påstod att det jordlager, där skelettet fanns, var från istiden. Om man kunnat bevisa detta, hade det varit tydligt, att människor existerat i Nordamerika mycket tidigare, än man till i till trott, och alla teorier, som till i dag omfattats af vetenskapsmännen, hade blifvit kullkastade.

Genom en noggrann undersökning blef det dock ganska klart att skelettet äldes icke var så öfverdrivet stort. C. W. Drysdale undersökte platsens geologi och F. H. S. Knowles undersökte själva skelettet. Mr. Drysdale kom till den slutsatsen, att jordlager, icke härrör sig från istiden. Mr. Knowles var i stånd att trois skelettets bristfällighet konstatera, att det var af en äldre indianska kvinna, troligen omkring 5 fot lång, som lidit af kronisk reumatism, i yngre år fört ett rörligt lif, och hvilken brukade hvilat i blanda ställning, såsom seden är bland primitiva folk.

Den vetenskapliga coronens utslag led på att "kvinnan kan ha drunknat i Kamloops lake och hennes kropp begravts med den vanliga samlingen af grus på sjöbottnen."

Krigskronikan.

Tyskarna åter segrerika vid Verdun. — Bulgarierna infalla i Grekland. — En skarp not från Förenta Staterna till England.

RYKTEN OM FRED.

Onsdagen den 24 maj.

Tyskarna lära en tid hållit tillbaka en del af sina förlostror för publicering. Frånsmannen ha gjort ytterligare öfvergifter till Fort Douaumont och tyskarna hålla endast en liten del af nordöstra hornet af fortet, meddelas från Paris. — Den brittiska förlostror för förliden vecka omfattade 9,975 man, däraf 1,626 på dödade. — Priests af Wales har återvändt från fronten i Egypten till västfronten. — Från Berlin meddelas, att dr. Karl Helfferich blifvit utnämnd till tysk inrikesminister och vice rikskanslar. Denna utnämning lär bestrida, att tyskarna bereda sig på handslag eller kriget. — Enhaltigt i går i underhuset en af premiärminister Asquith förelagden beviljning på 300,000,000 pund sterling till krigsutgifter. Dessa ha nu stigit till 2,382,000,000 pund. — Från Rom meddelas, att österriken förklarade avseende mot Italienerna. — De allierade hafva besatt järnvägsstationerna Florian, söder om Monastir, enligt meddelande från Saloniki. — Från Paris meddelas, att fäktingen vid Verdun mellan tyskar och fransmän är synnerligen blodig. Tyskarna lyckades i går intaga en del af byn Cumières. — Från Berlin meddelas, att man lider stort brist på kött i Tyskland. I Berlin får en person endast köpa ett halft pund kött i veckan. — Genom en italiensk granat exploderade af honom dagen den största ammunitionsdöparen vid Rovereto, och staden står nu i lågor. Flera stora kanoner förstördes genom explosionen.

Torsdagen den 25 maj.

Från London meddelas, att tyskar åter efter synnerligen blodiga drabbningar återträtt Fort Douaumont, nordost om Verdun, från fransmannen. Fransmannen lyckades emellertid från tyskarna taga trancher i utkanten af byn Cumières, som tyskarna i går tog. — Ett rykte går i diplomatiska kretsar i London, att prins von Bulow, f. d. tyske rikskanslaren, skall afresa till Förenta Staterna som fredesvärd. — Från Rom meddelas, att ett österriktiskt aeroplan och en österriktisk kanobåt blifvit förstörda i en strid med en italiensk kanobåt i öfren delen af Adriatiska hafvet. Besättningen på den österriktiska båten togs till fånga. — Tyska submariner hafva förstört tre grekiska fartyg, hvarigenom stämningen i Grekland blifvit mycket upphetsad. Den brittiska ångaren Washington, 5,000 ton, har blifvit sinkad i en submarin. — David Lloyd George har af regeringen utsetts att underhandla med de irändska ledarna. — Det väck (Forts. A sid. 5.)

BERNARD SHAW OM KRIGET.

Ett förbud från Klippbergen till Karpentera, föreslås af den framstående engelske författaren.

EN FÖRLUST FÖR FORENINGSLIFVET.

I New York Amerikans skrifver Bernard Shaw, hvilkens rost nu inte på länge hörs, en längre artikel. Efter kriget.

Det är, heter det i denna bland annat, klart att diskussionen om fredsvillkoren måste göras många månader, kanske ett år eller mer, innan freden kan komma. Ett fredsråd borde omedelbart tillsättas för att undersöka villkoren för krigets avslutande. Till dess vi känna dessa villkor veta vi inte hvad vi slåss för. Det är på tiden att vi göra det klart för oss. Se här ett par frågor som vi måste besvara för oss själva. Vi ha ett starkt Tyskland efter kriget eller ett krossadt Tyskland?

Några människor fråga hvar för sig: "Det är starkt Tyskland efter kriget, sedan motståndet mot fredsvillkoren måste göras många månader, kanske ett år eller mer, innan freden kan komma. Ett fredsråd borde omedelbart tillsättas för att undersöka villkoren för krigets avslutande. Till dess vi känna dessa villkor veta vi inte hvad vi slåss för. Det är på tiden att vi göra det klart för oss. Se här ett par frågor som vi måste besvara för oss själva. Vi ha ett starkt Tyskland efter kriget eller ett krossadt Tyskland?"

Frågan är sedan om vi böra enska en ställning som gör England till hela situationens herre. Vi böra kanske också det, men det är inte säkert. Det har, som Tyskland upptäckte, under detta krig visat sig att det är ytterst farligt att vara en så stark nation till Europas alla raser frukta en.

Efter några slanger ut den europeiska diplomaten går Shaw öfver till Rysslands bilverk. Ett annat exempel var Marocco. Jag vet inte hvad Marocco tänker om sin oberoendegärning nu. Afganistan är ett annat fall och jag vet inte hur länge det kommer att existera. Hvad Belgien beträffar, veta vi alla hvad som inträffat. Vi se att bufferstaterna i själva verket inte tjäna mycket till Man borde helt och hållet afstå från dem, ty det är ett förordningande förhållande att två stater inte kunna tränga ansikte mot ansikte utan att vara rädda för hvarandra. Vi måste få en internationell organisation som kan göra traktater af faktiva.

Shaw yttrar sig mycket skarpt mot allianser med frammande raser och mot användandet af färdade soldater i kriget. Han afskyr tanken att tyskar på basen afstärka af sjukhus — och dessutom att man inte hvad det är man släpper lös med dessa folk. "Mitt lidit af framtidsriktig är tre i detta yrke professorer med klasp som sitta runt omkring ett bord och utarbota resultatet."

Ett försök att för framtiden bringa Tyskland skulle sannolikt driva Tyskland och Amerika i armarna på hvarandra. Ty Amerika skulle en dag komma att frukta att bringas mellan ett öfvermaktigt England, sjömaket och Japan. Och en engelsk-amerikansk konstellation kan lätt komma att dra till sig åtskilliga små nationer. Sverige kan komma till, emedan Sverige fruktar Ryssland. Ta vi ingen hänsyn till dem komma vi att driva dem i Tysklands armar.

Det finns en ännu allvarigare möjlighet: en kombination Tyskland-Ryssland. Den bästa kombinationen är den som jag talade för före kriget, som jag talat för och skall tala för efter kriget. Jag föreslår den västerländska civilisationens ligan. Från Klippbergen till Karpentera vill jag ha den västerländska civilisationen, organiserad på demokratisk basis. Det blir inte fred i världen innan det blir fred mellan England, Frankrike och Tyskland.

FORT FRANCES HOTADT.

Det stora pappersbruket kanske måste stänga sina dörrar på grund af öfversvämning.

Vattnet i Rainy Lake och Rainy River steg förliden vecka i oroväckande grad vid Fort Frances, Ont., där det stora pappersbruket i västra Canada är beläget. Man fruktade länge en verklig olycka med förlust af människolif och skada för miljoner dollars. Om pappersbruket måste stängas, blir antagligen de flasta tidningar i västra Canada utan papper.

Vattnet steg i själva staden på många platser så högt, att man var nödsakad att färdas i roddbåtar. Allt göres för att hålla vattnet tillbaka.

Man fruktade äfven, att C. N. R.'s järnvägsbro, och den stora dammen skulle förstöras. Situationen är, när detta skrivs, ganska allvarlig, och vattnet stiger alltjämt.

Högförädrämlet i England. En jury på 25 personer besid i torsdags, att Sir Roger Casement och David J. Bailey, inblandade i upproret i Irland, måste rättsas för hufvudräderi. Målet kommer upp i London d. 26 juni.

Nybakad svensk ingenjör.

En ung, känd svensk nykterhetskämpe aflägger ingenjörsexamen vid Manitoba universitet.

EN FÖRLUST FÖR FORENINGSLIFVET.

Det bör icke till det allra vanligaste, att svenskar i Canada — synnerhet svenskar födda i Sverige — afläga examina vid våra universitet, och här det någon gång inträffat, är det värdt att anteckna såsom utvisande, att svenskarne här i landet äfven inträssa sig för den högre bildningen.

För några veckor sedan meddelade Svenska Canada-Tidningen, att Mr. E. L. Holmgren, 418 Sinclair st., Winnipeg, erhållit Manitoba universitetets gulmedalj i ingenjörsvetenskap. Senare kom det till vår kunnedom, att Mr. Holmgren äfven afläggit sin examen, elektrisk ingenjörsexamen, vid universitetet. Det är i anledning deraft vi taga oss friheten att för Svenska Canada-Tidningens läsare i dag presentera vår unge landsman.

E. L. Holmgren.

Ingenjör Holmgren föddes 1893 i Östersund, där han genomgick fem klasser i stadens folkskola. För 12 år sedan kom han jämte sina färdlar, fru och fru O. L. Holmgren, väkande från den svenska kolonien i Winnipeg, hit till landet och närmare bestämt till Winnipeg. Här genomgick han public school, hvarefter han vann inträde i St. Johns tekniska högskola. Denna läroanstalt genomgick han med de allra bästa vitod och gjorde där, år 1912, sitt inträde i Manitobas universitet, där han ägnade sig åt ingenjörsvetenskap, speciellt den elektriska grenen där. Under sin universitetstudie visade ingenjör Holmgren, att han besatt en icke vanlig begåfning och fallheten för de studier, han valt. Han erhöi äfven vid flera tillfällen stipendier. Hedrade för ingenjör Holmgren är, att han om sommar och då han för öfrigt kunnat sammanhållt arbetat för att erhålla en medalj till fortsatta sina studier. Den 12 maj i år hade afslutad de som afslade en lysande ingenjörsexamen, hvarvid han som nämndt tilldelades universitetets gulmedalj.

På torde väl de svenskar i Winnipeg vara, som icke kunna ingenjör Holmgren, och han är ju äfven bekant inom flera svenska kretsar öfver hela landet. Närmaste anledningen därtill torde vara, att han nedlagt ett synnerligen engagerat arbete i nykterhetsrörelsens tjänst, speciellt den skandinaviska grenen i Canada. Han har trots sina tränga studier funnit tid till fallit att utföra en stor del af sina krafter för denna rörelse, men som icke arbetat i det tyta, är det kanske icke allom bekant, hvilken gärning han genomgått i detta afseende.

Det är en kombination Tyskland-Ryssland. Den bästa kombinationen är den som jag talade för före kriget, som jag talat för och skall tala för efter kriget. Jag föreslår den västerländska civilisationens ligan. Från Klippbergen till Karpentera vill jag ha den västerländska civilisationen, organiserad på demokratisk basis. Det blir inte fred i världen innan det blir fred mellan England, Frankrike och Tyskland.

NYKTERHET I B. C.

Förbudsutskottet introducerades i British Columbias legislatur.

Förbudsutskottet introducerades i torsdags eftermiddag i B. C. i British Columbias legislatur och genomgick den andra läsningen i torsdags. Provisions guvernören, som i måndags f. v. nekade att underteckna billen, emedan den icke innehöll någon klausul om ersättning för spritintressena, behagade emellertid följande drag sätta sitt namn under billen, så att den kunde framläggas i legislaturen. Antagligen kommer en kommission att tillsättas för att behandla frågan om ersättning.

Billen liknar i mångt och mycket Manitoba liquor act, som antogs i Manitoba d. 13 mars. All försäljning af sprit utom för dryckesändamål förbjöds utom det som gäller export. Straffen för brott mot lagen är dock strängare än i Manitoba, i det att den, som i British Columbia bryter mot förbudsagen, dömes till från sex till tolf månaders fängelse utan möjlighet att få detta straff förvärdadt till boten.

Regeringen kommer att öppna platser, där sprit säljes för andra ändamål än dryckesändamål, såsom till medicin o. dyl.

Lagen träder emellertid icke i kraft, förrän folket genom omröstning uttalar sig i favor af myndighetsförbud.

James J. Hill död.

En Canadas son, som blir jarnvägskung i Förenta Staterna.

En bland Amerikas märkligaste män, den s. k. jarnvägskungen, miljonären James J. Hill afled i måndags morse i sitt hem i St. Paul, Minn. Hills namn och historia äro i allmänhet så väl kända, att något längre ordande därom knappast är behöfligt i korta drag. Han lefnadshistoria följande:

Hill föddes i Rockwood, Ont., 1838, kom till St. Paul 1856 och 1867 gifte han sig med Maria Florence McEzra. Han organiserade Red River Transportation co., 1870. Fem år senare bildade han St. Paul Fuel Co. Från 1879-82 var han general manager för St. Paul, Minneapolis & Manitoba R. R. President var han 1883-90. President för hela Great Northern järnvägen blef han 1893. Han drog sig tillbaka till privatlivet 1907.

Med James J. Hill har en af Amerikas största riksmän — hans efterlämnade förmögenhet uppskattas till öfver 200,000,000 — utan han var af en synnerligen begåfvad och för bildning arbetande man. Han var konstännare och hade i sitt hem i St. Paul samlad en mycket dyrbar konstsamling. För sitt fadersland Canada bevarade han alltid en varm kärlek, som tog sig skatland uttryck på allehanda sätt.

Mr. Hill efterlämnar tre söner och sex döttrar.

Krigslag i Irland.

Krigslag skall fortsätta tillvidare i Irland, enligt en proklamation, hvilken utfärdades i fördags.

Kinas president afgår.

Yuan Shi Kai, president för republiken Kina, har definitivt tillkännagifvit, att han ämnar afgå, så snart man funnit en lämplig efterträdare.

Märklig fransyska död.

Madame Jean Dieulafoy, författarinna, upptäcktsresande och ridare af Hederslegionen, har aflidit i Paris, 65 år gammal. Hon hade officiell tillitelse från den franska regeringen att bär människalder, hvilket hon äfven allid rådd. Hon deltog i tysk-franska kriget i vanlig soldatuniform.

Vänskap.

Några ord om American-Scandinavian Foundations verksamhet för kunskapskap om Skandinavien.

EN VACKER STIFTELSE. VÄNSKAP MELLAN FVRA NEUTRALA MAKTER.

Om American-Scandinavian Foundations föremkommer ju då och då artiklar och meddelanden i pressen, i synnerhet den svensk-amerikanska pressen. Många af våra landsmän torde icke hafva fullt reda på denna stiftelses verksamhet, och ha vi därför ansett det lämpligt att publicera nedanstående öfversättning från en artikel i veckobladet "Independent" (New York, för d. 15 maj "Independents" artikel af följande lydelse:

Utän okundighet inatt krig det ofta sägs, att en nationernas förstånd bvarandri i grund, tolererade sina grannars för dem frammande tankesätt, skulle det icke finnas någon anledning till osämja. Under det att Europa med upprorande öfverflödar den civilisation, som det tagit århundraden att upplära, under det att i Amerika kräfter direkt eller indirekt äro i rörelse för att främja rikets intressen, äro andra kräfter i stillhet sysselsatta med att söka befräva vänskap och förståelse mellan nordiska nationer. En sådan kraft är American-Scandinavian Foundation, som på en gedign bas bygger en intellektuell bro mellan vår stora nordiska demokrati och tre små likaledes nordiska demokratiska kungadömen i norra Europa. Denna stiftelse är icke en frörelsering, men dess internationella propaganda bidrar i själva verket att främja fredens sak.

American-Scandinavian Foundation stiftades år 1911 af den numera aflidne Niels Poulsen, president för Hecla Iron Works i Brooklyn. Poulsen var till börden dansk och kom som fattig mekaniker till Amerika. Han samlade han en förmögenhet, hvilken han — lyckligt nog — sätte i ett stort idés tjänst, utanförordnad att okundigt sarskild med afseende på föregående och nuvarande förhållanden mellan Skandinavien och Förenta Staterna. At en självförförande gåmd af femton personer, hvilka han sjelf utnämnde, anfördes han sin egen dom, som uppskattades till ett värde af en half million dollars. Stiftelseverktyget för denna fond, hvilken tillförlitligt af Poulsen, föredrof, att afkastningen från hans donation och andra fonder, som stiftelsen eventuellt kunde att mottaga, skulle användas till förförandet af en utväxling af studerande och lärare och för understöddandet af andra former af öfverordnade amerikansförbindelser mellan Nordamerikas Förenta Stater och Danmark, Norge och Sverige. Påföljande år blefvo de tre skandinaviska konfederationer stiftelsesbeskyddare samt utnämnde komitéer i de respektiva länderna för att samarbeta med nämnden.

Hvilken form skulle deras sträfvan taga? Stadarna lammade, nämnden stor frihet. De hade till uppgif att använda inkomsten på hvilket sätt som helst som bäst kunde tänkas befrämja ett intellektuellt samband mellan de fyra länderna. Det lättaste skulle hafva varit att nedlaga hela inkomsten på stipendier för skandinaviska studenter, hvilka önskade utväxling. (Forts. A sid. 8.)

EN ENGELSK INTERPELLATION.

Sverige gynnas icke framför andra länder.

Enligt hvad svenska tidningar med dela framställde parlamentsledamoten Bellair i engelska underhuset frågan hurvida ångaren Stockholm, hvare last vid två föregående tillfällen förlorad anmärkning, på denna tredje resa frigtvilligt efter endast 24 timmars drojsmål, ehuru den förde liknande last, som vid föregående resor, däraf 1,000 ton koppar, samt hurvida Grey ville meddela, om Sverige skulle behandlas på ett sätt, afvåkande från det vanliga (de exceptionellt treated) Grey svarade, att Stockholm last vid dess senaste resa undersökts på vanligt sätt. Af den på 27 poster delade lasten voro sju destinerade till svenska statsmyndigheter eller svenska regeringskommisioner, nio till ryska firmor, sju upptogo olja och smörjämne och två tosk till mottagare i Sverige, mot hvilka engelska regeringen intet hade att invända. En post upptog en sändning af personlig lösegendom och en bestod i en försändelse af 1,000 ton koppar, under vilkor, som forat gillats af engelska regeringen. Det är ej fråga om att någon behandling afvåkande från den vanliga, kommit Sverige till del mer än något annat land. Jag kan med glädje konstatera, att det vid detta tillfälle befallits möjligt att afgöra alla frågor med afseende på denna ångare inom 24 timmar.

OBS!

På grund af pappersbrist i Canada kan denna nummer af Svenska Canada-Tidningen utgifvas endast åttioafveckor, icke följande, som ämnadt var. Se artikeln "Pappersbrist" på sid. 4!